

forud vare ude af Kirken og hørte til et andet Trossamfund eller forskelligt Trossamfund, og det har aldrig været Lovens Mening, at man for at faa Lov til at indgaa Egtteskab for den borgerlige Øvrighed skulde melde sig ud af Kirken. Det har ikke været Lovens Mening, og man er derfor kommen ind i en fejl Øengete, saa at denne Lov er bleven Motivet for mange til at træde ud af Folkekirken.

Vender jeg mig derefter til Spørgsmaalet om, hvilke Former der gælde og skulle iagttages ved Udtrædelse af Folkekirken, saa forholder det sig saaledes, at i 1851, altsaa i samme Aar, som Loven traadte i Kraft, blev det af det paagældende Ministerium udtalt, at Øvrigheden ikke skulde trænge dybere ind paa vedkommende, der afgav Erklæring, om han hørte til Folkekirken eller ikke. Men det er først ved Skrivelse af 16de September 1859, som er bleven til efter Forhandling mellem Kultusministeriet og Justitsministeriet, at man kom til den Regel, som nu maa siges at være den gældende hos os, og som gaar ud paa, at det er tilstrækkeligt, at de paagældende paa en bestemt og bindende Maade have udmeldt sig af det Samfund, hvortil de hidtil have hørt, og at deres til vedkommende Øvrighed indgivne Begæring om, som ikke henhørende til Folkekirken eller noget anerkendt Trossamfund, at stedes til borgerlig Vielse, maa betragtes som en saadan Udmeldelse, der giver Afgang til borgerlig Vielse. Derved er Forholdet altsaa fastslaaet og gentaget i senere Skrivelser. Jeg skal saaledes nævne Skrivelserne af 5te Juli 1881, 5te Marts 1885 og 1ste Juni 1885 til forskellige Øvrigheder. Det er heri fastslaaet, at naar der blot fra de vordende Egtfæller i deres Begæring til Magistraten om at faa borgerlig Vielse foreligger en Udtalelse om, at man ikke længer hører til Folkekirken, er man derved ude af den, og der er ikke mere, der skal foretages fra de vedkommendes Side. Der sker derefter fra den paagældende Øvrigheds Side en Anmeldelse til Biskoppen om dette, thi han skal vide det, og endvidere sker der Anmeldelse til Brudens Soqnepræst, for at han kan indføre Vielsen i sin Protokol, men for de paagældende Personers Vedkommende er Udtrædelsen afgjort med, at der i den til vedkommende borgerlige Øvrighed indgivne Begæring staar disse Linier om, at han eller hun er udtraadt af Folkekirken.

Naar man nu spørger mig, om det da kan være heldigt, at man paa en saa let

Maade kommer ud af Kirken, da maa jeg sige, at det for mig staar saaledes, at dette er uheldigt baade over for vort Samfund og over for de paagældende Personer selv. Jeg fremhæver udtrykkeligt først lige over for Samfundet, og dette ønsker jeg stærkt at betone, om jeg end kommer lidt ind paa, hvorledes vi skulle se paa Folkekirken i det hele taget. Jeg har allerede nævnt, at vi have den Øykte her i Landet, at den allerstørste Del af Befolkningen hører til Folkekirken, og det er det, jeg nødig vil have, der skulde rokkes ved. Jeg ved vel, at der er adskillige Menneſter, alvorlige, kristelige Menneſter, som paa dette Punkt stille sig anderledes, end jeg vilde stille mig, og som sige, at det var et Gode, om man sondrede ud af Kirken alle dem, der ikke kristelig og kirkelig set staa paa Højde med Kirkens Fordringer. Dette, synes jeg, er en ganske urigtig Opfattelse. Jeg synes, at de, der stille sig saaledes, overse, at det ogsaa for Menneſtene selv, som høre til Kirken, kan have sin store Værdi, at de høre til denne. Der kan være Tider, hvor Folk kaste Brag derpaa og ikke bryde sig derom; men saa kommer der atter Tider, hvor det har sin store Betydning — det gælder for de fleste Menneſter. Jeg tror, at hvis det kom dertil, at Staten tog det hele let, og at man kun i Kirken saa en rent kirkelig og kristelig Institution, ikke et Led i Samfundet, saa bar man sig galt ad. Dette er jo kommet stærkt frem, da man i Thykland for nogen Tid siden slog løs paa disse Punkter, og der vide vi jo alle, hvorledes det har vaakt Fortrydelse rundt om, at man kom ind paa borgerlige Egtteskaber som en tvungen Sag. Spørgsmaalet om Civilstandsregistre og Folks Anmeldelse dertil i Stedet for at lade sig døbe, har ogsaa vaakt megen Misforståelse derovre. Siden jeg har nævnt dette, vil jeg ogsaa for mit Vedkommende udtale, at jeg har aldrig kunnet forstaa den Iver, som ogsaa kirkeligsinde Menneſter have udvist for at almindeliggøre det borgerlige Egtteskab. Tænker jeg paa de 250 Menneſter, som aarligt blive viede for den borgerlige Øvrighed i Kjøbenhavn, saa er der meget faa af disse, der vilde have haft Skade af at lade sig vie i Kirken i Stedet for for Magistraten. Jeg kan ikke se, at Kirken gør Ret i at sige: Vi ville skyde alle de Menneſter fra os, som ikke møde op med de fulde kristelige Forudsætninger til at vies i Kirken. Jeg synes, Kirken begaar en Forfeelse mod de paagældende, naar den handler saaledes. Ja, hvis Kirken kunde lutre sine